

Varsinais-Suomen ELY -keskus, Ympäristö ja luonnonvarat -vastualue, Vesiyksikkö

Yksikön päällikkö Mirja Koskinen

Johtava vesitalousasiantuntija Juha-Pekka Triipponen

Euran kunta

Kunnanjohtaja Juha Majalahti

Eurajoen kunta

Kunnanjohtaja Vesa Lakaniemi

Rauman kaupunki

Kaupunginjohtaja Esko Poikela

Pyhäjärvi-instituutti

Toiminnanjohtaja Teija Kirkkala

Turajärven suojeluyhdistys ry

Puheenjohtaja Jaakko Heikkilä

Eurajoen vesiensuojeluyhdistys ry

Asia: Eurajoen vesiensuojeluyhdistyksen vastaus Turajärven suojeluyhdistys ry:n vastineeseen asiassa: ”Eurajoen vesiensuojeluyhdistyksen aloite Juvajoen valuma-alueen Turajärven padon modernisoimiseksi ja Juvajoen ympäristövirtaaman mahdollistamiseksi”

Eurajoen vesiensuojeluyhdistys kiittää saamastaan vastauksesta. Vastineen sisältämä tieto nykyisen Turajärven säännöstelypadon suunnittelun ja toteutuksen historiasta antaa syvyyttä käsillä olevaan asiaan. Vastineen liitteenä olleesta Turajärven kunnostamissopimuksen (11.12.2000) tavoitteista ja toimenpiteistä käy ilmi, että vielä runsas 20 vuotta sitten ei osattu kiinnittää huomiota Juvajoen valuma-alueen, jonka keskusjärvi Turajärvi on, kokonaisvaltaiseen vesitalouteen, vaan toimenpiteet tähtäsivät pääosin järven vesitaseen muokkaamiseen. Kunnostuksessa unohdettiin, miten se voi vaikuttaa valuma-alueen muihin osiin ja erityisesti järven laskujokeen Koponoja / Juvajoki hydro-morfologiseen tilaan, joen riittävään ympäristövirtaamaan ja erityisesti virtavesieliöiden elinolosuhteisiin.

Nykyisin siika ja taimen nousevat kudulle Eurajoessa aina joen keskijuoksulle asti. Taimenesta on kutuhavainto jo Paneliankoskesta ja poikashavaintoja on taimenesta Saharinkoskesta ja siiasta Irjanteenkoskesta asti. Tänä syksynä siika nousi kudulle myös Juvajokeen. Havaintoja tehtiin jopa yli kilometrin päästä Eurajoen pääuomasta nk. Veljesmajan padon yläpuolelta. Taimenhavaintoja Juvajoesta on jo vuosien takaa (Jussi Aaltonen, Pyhäjärvi-instituutti, v. 2013).

Lisääntymishavaintoja ei ole, koska koekalastuksia ei ole tehty. Yksi syy tähän lienee se, että niiden tekeminen ainakaan loppukesästä ei ole mahdollista kuivuneen jokiuoman takia. Juvajoen hydro-morfologinen tila onkin nykyisin hälyttävän huono. Ilmastonmuutoksen ja Turajärven padon takia joki on loppukesästä kuiva tai hyvin pienellä, kalojen ja muiden virtavesieliöiden kannalta riittämättömällä virtaamalla. Vesiensuojeluyhdistyksen aloitteen tavoitteena on, että Juvajoki

voidaan palauttaa hyvään hydro -morfologiseen tilaan ja toimivaksi virtavesiekosysteemiksi ja vaelluskalojen lisääntymis – ja elinympäristöksi.

Vastineessaan Turajärven suojeluyhdistys kertoo kunnostushankkeen yhteydessä tehdystä Koponojaan rajusta perkauksesta. Sen vaikutukset on edelleen helppo havaita maastossa. Vastineessa mainitaan Juvajoessa vielä paikoin olevista ”kuljuista, joissa vesi makaa kuivinakin aikana”. Vesiensuojeluyhdistys toteaa, että tällaisia kesäkuivillakin veden täyttämiä kuljuja ei Juvajoessa juurikaan ole ja nekin harvat ovat virtavesieliöille, erityisesti lohikaloille surmanloukkuja, sillä kalat menehtyvät hellejaksona liian korkeaksi nousevaan veden lämpötilaan ja alhaiseen happipitoisuuteen.

Suojeluyhdistyksen vastineessa todetaan edelleen ”Mikäli Turajärven pohjapatoa muutetaan, tuhoaa se vuoden 2000 kunnostuksen tavoitteet. Turajärven vedenpinta laskee ja rehevöityminen pääsee taas valloilleen, mutta Koponjoen ränniin ei silti saada vettä.”

Vesiensuojeluyhdistyksen näkemyksen mukaan V -pato mahdollistaisi kuitenkin riittävän ympäristövirtaaman alivirtaamatilanteissakin eli Juvajoki ei kuiva -aikaankaan täysin kuivuisi. Se taas mahdollistaisi virtavesieliöiden elinmahdollisuudet joessa. ”Koponjoen ränni” on Juvajoelle nykyisellä vesimäärällä ja morfologialla ja ja sen myötä virtavesieliöille valtava haaste. Koponojassa on kuitenkin jo nyt virtavesieliöille sopivia jokiosuuksia, kuten Koponkosket. Joen koskia voidaan edelleen kunnostaa ja lisäksi hydro -morfologista tilaa voidaan parantaa rakentamalla sopiviin kohtiin tasausaltaita.

Vesiensuojeluyhdistyksen mukaan järven yhä etenevään rehevöitymiseen V -padolla ei olisi vaikutuksia. Turajärvi luokitellaan vesienhoidon suunnitelmassa ekologiselta tilaltaan tyydyttäväksi ja järven rehevöitymisen ydinsyyt ovat voimakkaassa ulkoisessa ja sisäisessä ravinnekuormituksessa. Myöskään järven kalakantaa V -pato ei uhkaa. Päin vastoin Yhdistyksemme aloite sisältää kohdan, jossa esitetään padon modernisointiin liitettävän padon alapuolella olevan kosken kunnostamista siten, että se mahdollistaa vaelluskalojen pääsyn Turajärveen. Taimenesta voisi siis tulla pidemmällä tähtäyksellä järven ja siihen laskevien jokien kalalaji.

Turajärven suojeluyhdistyksen vastineessa mainitaan, että ”Turajärven luusuan pohjapato on V -pato”. Tätä se ei asiantuntijoiden mukaan kuitenkaan ole, vaan kyse on perinteisestä betoniseinällä vahvistetusta pohjapadosta, jonka korkeus määrittelee järven kesäveden alimman tason, jonka alittamisen jälkeen virtaus järvestä Koponojaan / Juvajokeen loppuu totaalisesti. . Vesiensuojeluyhdistyksen käsityksen mukaan moderni V -pato ei juurikaan vaikuttaisi järven vedenpinnantasoon, vaan se päin vastoin tasaisi järven vedenpinnan vaihteluita ja vähentäisi vesistön tulvariskiä. Padon oikea suunnittelu ja toteutus ja siihen mahdollisesti liittyvä tasausallas / -altaat, jättäisivät Turajärven vedenpinnan muutokset merkityksettömän pieniksi verrattuna nykyiseen tilanteeseen. Vesitalousasiantuntijoiden mukaan setti-, munkki- ja V-padot ovat vesistöjen virtaamanhallinnassa käytettäviä rakenteita, jotka rajoittavat hallitusti virtaamaa. V-mallinen pato toimii tehokkaimmin virtaamien tasaamisessa ja se soveltuu parhaiten pienten vesistöjen vesien hallintaan. Yhdistyksen käsityksen mukaan V -pato mallinen säännöstelypato sopii parhaiten Turajärven nykyiseen pohjapatoon.

Vaikka Turajärven suojeluyhdistys suhtautuu varauksella Eurajoen vesiensuojeluyhdistyksen aloitteeseen, toteaa Vesiensuojeluyhdistys, että yhdistysten vesienhoidolliset tavoitteet ovat pitkälti samankaltaiset. Vesiensuojeluyhdistys haluaa toteuttaa niitä kuitenkin laajemmin koko Juvajoen valuma-alueella. Yhdistys toteaa, että yksi tärkeä syy aloitteen jättämiseen oli, että se haluaa selvittää V -padon todelliset vaikutukset Juvajoen valuma -alueen hydro -morfologiseen tilaan. Vesiensuojeluyhdistys on tyytyväinen, että asiassa on saatu aikaiseksi vuoropuhelua.

Eurajoen vesiensuojeluyhdistys ry esittääkin, että kutsutaan koolle kaikki asiaan liittyvät osapuolet kuulemaan Juvajoen valuma-alueen hydro-morfologisesta tilasta ja siitä miten Turajärven padon muuttaminen V -padoksi muuttaisi sitä. Kuuleminen voidaan Vesiensuojeluyhdistyksen mielestä järjestää seminaarityyppisesti esimerkiksi Eurajoen vedenkäyttäjät -työryhmän puitteissa.

Eurassa 13. joulukuuta 2022

Eurajoen vesiensuojeluyhdistys ry hallituksen puolesta:

Seppo Varjonen
puheenjohtaja

Jari Lainio
varapuheenjohtaja

Yhteystiedot:

Seppo Varjonen
Karvarinkuja 7
27400 Kiukainen
p. 050 5607357
sevarjo@saunalahti.fi

Kuva 1: Turajärven säännöstelypato kesävedenpinnan tasossa.